

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 270/2025-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] zastúpenej X-legal, s.r.o., Riazanská 806/66A, Bratislava, proti uzneseniam Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 34Up/2062/2024 z 19. februára 2025 a sp. zn. 34Up/2062/2024 z 18. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami okresného súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd obe napadnuté uznesenia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje, aby ústavný súd pri prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu z 19. februára 2025.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd ako upomínací súd platobným rozkazom sp. zn. 34Up/2062/2024 zo 7. januára 2025 uložil sťažovateľke ako žalovanej povinnosť do 15 dní od doručenia tohto platobného rozkazu zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 100 000 eur s príslušenstvom alebo v tej istej lehote podať odpor. Zároveň uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 4 536,86 eur.

3. Sťažovateľka doručila 20. januára 2025 okresnému súdu odpor proti platobnému rozkazu, a to elektronickými prostriedkami ako elektronický autorizovaný dokument vo formáte .asice z Ústredného portálu verejnej správy, ktorého prílohu tvoril aj autorizovaný textový dokument

obsahujúci znenie a odôvodnenie odporu. Okresný súd napadnutým uznesením z 19. februára 2025 vydaným vyšším súdnym úradníkom odpor sťažovateľky odmietol s poukazom na § 12 ods. 1 písm. c) zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) z dôvodu, že nespĺňal náležitosti vyplývajúce z § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, keďže nebol podaný v zákonom stanovenej forme, t. j. na predpísanom elektronickom formulári.

4. Sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu z 19. februára 2025 sťažnosť, tvrdiac, že postup okresného súdu považuje za prehnane formalistický, pričom sťažovateľke je bránené v prístupe k súdnej ochrane. Sťažovateľka v sťažnosti taktiež poukázala na to, že 4. februára 2025 podala okresnému súdu odpor v zákonom stanovenej forme spolu so žiadosťou o odpustenie zmeškania lehoty, pričom o daných podaniach okresný súd nerozhodol. O sťažnosti sťažovateľky rozhodol okresný súd napadnutým uznesením z 18. marca 2025 tak, že ju zamietol.

II. Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka považuje postup okresného súdu spočívajúci v odmietnutí jej odporu za arbitrárny a zmätočný, v dôsledku čoho jej malo byť upreté právo na prístup k súdu, a tým porušené jej základné právo na súdnu ochranu.

6. Sťažovateľka osobitne dáva ústavnému súdu do pozornosti, že okresný súd ju najprv uznesením zo 4. februára 2025 vyzval, aby v lehote 10 dní doplnila svoje podanie – odpor o svoj podpis, ktorý v podaní chýbal. Na výzvu sťažovateľka písomne reagovala a uvedený nedostatok odstránila. Okresný súd však vo výzve nepoukázal na nedostatky uvedeného odporu a riadne ju nepoučil, aby ich odstránila. Sťažovateľka ako laik bez právneho vzdelania nemala vedomosť, že elektronicky podaný odpor musí byť podaný výlučne formou elektronického formulára. Ak by ju súd riadne vyzval na odstránenie uvedených nedostatkov a sťažovateľka by mala o vadách podaného odporu vedomosť, určite by ich odstránila. Sťažovateľka tvrdí, že na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, z ktorej údajov pri koncipovaní a odosielaní odporu vychádzala, absentujú riadne a zrozumiteľné informácie, na základe ktorých by bolo zrejmé, že elektronická forma odporu musí byť podaná len vo forme elektronického formulára.

7. Sťažovateľka 4. februára 2025 doručila okresnému súdu aj podanie označené ako „*Žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu vydanému Okresným súdom Banská bystrica č. k. 34Up/2062/2024*“, ku ktorému pripojila aj samostatný formulár odporu, ktorý už bol vyhotovený v súlade so všetkými zákonnými požiadavkami v zmysle zákona o upomínacom konaní. Napriek tomu, že okresný súd sa k podanej žiadosti vyjadril v odôvodnení uznesenia o zamietnutí sťažnosti, dosiaľ o nej samostatne procesne nerozhodol, čo má podľa sťažovateľky vplyv na právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutých uznesení. Uvedený procesný postup okresného súdu, ktorý neprihliadal na obsah predmetných podaní, nemá oporu v zákone, keďže zákon o upomínacom konaní v § 15 ods. 4 explicitne stanovuje, na ktoré úkony sa v rámci upomínacieho konania neprihliada.

8. Sťažovateľka je toho názoru, že už spomenuté procesné nedostatky v postupe okresného súdu majú za následok arbitrárnosť napadnutých uznesení. Okresný súd mal rozhodnúť o podanej žiadosti, rešpektovať príslušné zákonné ustanovenia a svoje nové skutkové zistenia a právne závery

riadne a zodpovedajúcim spôsobom odôvodniť. Napadnuté rozhodnutia sú podľa sťažovateľky nepresvedčivé, nepreskúmateľné a popierajú základné princípy spravodlivého procesu, ktorého výsledkom by malo byť predvídateľné súdne rozhodnutie. Okresný súd tým, že bez náležitého posúdenia, rozhodnutia a odôvodnenia ignoroval argumentáciu sťažovateľky, porušil jej právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy napadnutými uzneseniami okresného súdu. Sťažovateľka nesúhlasí s odmietnutím odporu okresným súdom, ktorý podľa nej postupoval formalisticky, arbitrárne a zmätočne, v dôsledku čoho odňal sťažovateľke prístup k súdnej ochrane.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením okresného súdu z 19. februára 2025:

10. V súvislosti s napadnutým uznesením okresného súdu z 19. februára 2025, ktorým bol odmietnutý odpor sťažovateľky, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Jeho zmysel a účel je v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale rovnako je aj úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci výkonu im zverených kompetencií.

11. Keďže napadnuté uznesenie okresného súdu bolo predmetom súdneho prieskumu v konaní iniciovanom na základe sťažnosti sťažovateľky, ústavný súd nemá právomoc na jeho preskúmanie. Z uvedeného dôvodu preto odmietol túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením okresného súdu z 18. marca 2025:

12. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o odmietnutí odporu sťažovateľka opakuje, že okresný súd pri odmietnutí odporu postupoval príliš formalisticky a arbitrárne, zároveň namieta aj kvalitu odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktorý sa mal nedostatočne a nepresvedčivo vysporiadať práve s argumentmi uvedenými v jej sťažnosti proti uzneseniu o odmietnutí odporu.

13. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal

ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

14. Obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré poskytne jasné a zrozumiteľné odpovede na podstatné právne a skutkovo relevantné otázky

15. Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je tiež zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru umožňujú každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak subjekt splní predpoklady ustanovené zákonom, súd mu efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

16. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že „*právo na súd*“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. rozsudok ESLP z 29. 7. 1998 Guérin v. Francúzsko, bod 37).

17. Ústavný súd sa oboznámil s napadnutým uznesením okresného súdu, aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, t. j. posudzoval jeho ústavnú udržateľnosť. Sťažovateľka napáda prílišný formalizmus pri posudzovaní jej odporu, ako aj následný arbitrárny postup pri procesnej pasivite okresného súdu pri posudzovaní podaní sťažovateľky doručených okresnému súdu 4. februára 2025. Ústavný súd považuje námietky za nedôvodné z nasledujúcich dôvodov:

18. Ustanovenia zákona o upomínacom konaní poskytujú alternatívny spôsob riešenia sporov o peňažné plnenie a upravujú výlučne elektronické konanie, v ktorom sa rozhoduje o vydaní platobného rozkazu. Ide o elektronickú alternatívu k už existujúcemu režimu platobného rozkazu podľa Civilného sporového poriadku. Zákon predpokladá posielanie návrhov vo forme štandardizovaných elektronických formulárov zverejnených na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Štandardizované formuláre sprevádzajú celé konanie, a to aj pre prípad podania odporu, ak je tento podaný elektronickými prostriedkami. Vzhľadom na to, že ide o alternatívny spôsob riešenia konkrétneho druhu sporov, ktorého účelom bolo najmä urýchlenie vyriešenia určitej sporovej agendy, zákonodarca vyžaduje pre tento typ súdneho konania formálnu prísnosť v podobe formulárového konania.

19. Plénum ústavného súdu posudzovalo súlad § 11 ods. 2 a § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní s čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a nálezom sp. zn. PL. ÚS 10/2023 z 24. januára 2024 návrhu na vyslovenie nesúlady daných ustanovení s ústavou a dohovorom nevyhovelo. To znamená, že napadnuté ustanovenia sú v súlade s napadnutými referenčnými článkami ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu, preto ústavný súd aj v prípade sťažovateľky odkazuje na právne závery nálezu.

20. Z § 11 ods. 2 a § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní vyplýva, že žalovaný vzhľadom na svoje procesné postavenie je v určitej akceptovateľnej „výhode“, pretože na rozdiel od žalobcu má možnosť podať odpor proti platobnému rozkazu aj v písomnej forme osobne do podateľne okresného súdu alebo prostredníctvom poštového podniku. Ak sa však rozhodne pre elektronickú formu komunikácie, musí rešpektovať podmienky tejto formy komunikácie formulárového konania uvedené v § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní.

21. Sťažovateľka zanedbala svoju zákonnú povinnosť (čo napokon ani v ústavnej sťažnosti nepoprela) a odpor podala síce elektronicky, ale nie prostredníctvom na to určeného formulára. Sťažovateľka sa tak sama vystavila zákonnému následku v podobe odmietnutia odporu podľa § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní, keďže už uvedená podmienka vyplýva explicitne z § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, a to napriek tomu, že v platobnom rozkaze bola náležite poučená (okrem iného) aj o spôsobe podania odporu proti nemu a taktiež o následkoch spojených s nepodaním odporu zákonom predpísaným spôsobom. Okresný súd konal v rámci znenia citovaných ustanovení a vykladal ich doslovne. Iný výklad by bol výkladom *contra legem*, čo z hľadiska ústavnoprávneho nie je žiaduce.

22. Ústavný súd ďalej zdôrazňuje, že sťažovateľka zároveň mala objektívnu možnosť riadne uplatniť svoje procesné práva, t. j. podať odpor, a bolo na jej zvážení, akou formou tak urobí. Ústavný súd sa nestotožňuje s názorom sťažovateľky vyčítajúcim okresnému súdu nadmerne formalistický prístup pri posúdení splnenia podmienok na podanie odporu vyžadovaných zákonom o upomínacom konaní. Práve nedodržaním presne zákonom ustanovených formálnych podmienok na podanie odporu sa sťažovateľka sama vystavila zákonom predvídanému následku v podobe odmietnutia odporu podľa § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní. Následok potvrdenia odmietnutia odporu (zamietnutím sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom) v podobe straty možnosti brániť sa v sporovom konaní proti nárokom uplatneným žalobcom nemá povahu ústavne neudržateľného následku, ktorým by sťažovateľke bola spôsobená ujma. Zároveň nie je možné súhlasiť so sťažovateľkou, že v jej veci došlo k porušeniu jej práva na prístup k súdu. Sťažovateľka totiž mala na výber, akú formu podania si zvolí, jedinou požiadavkou bolo, aby táto forma vyplývala z ustanovení zákona o upomínacom konaní.

23. Ústavný súd nezistil, že by právne závery obsiahnuté v napadnutom uznesení okresného súdu vykazovali znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľili od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým zásadne popreli jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010). Ústavný súd, opätovne zdôrazňujúc súladnosť postupu podľa už uvedených ustanovení zákona o upomínacom konaní, poukazuje na svoj už stabilný právny názor vyjadrený napr. v rozhodnutiach sp. zn. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, podľa ktorého uplatňovanie zákona v súdnom konaní a postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom (s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi) nemožno hodnotiť ako porušenie základných ľudských práv, teda ani považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy či práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

24. Napokon ústavný súd poznamenáva, že problematiku používania elektronických formulárov v upomínacom konaní opakovane riešil v konaniach o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ktoré odmietol z totožných dôvodov (napr. sp. zn. IV. ÚS 118/2020, II. ÚS 177/2020, I. ÚS 472/2020, I. ÚS 37/2021 a IV. ÚS 381/2021).

25. Ústavný súd v súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľky tiež poznamenáva, že nie je možné základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že orgán verejnej moci nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. Podstatné je, aby postup orgánu verejnej moci bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov a vyslovovať porušenie základných práv.

26. Za nedôvodnú ústavný súd vyhodnotil aj sťažnostnú námietku spochybňujúcu postup okresného súdu pri vybavení jej podaní zo 4. februára 2025, prostredníctvom ktorých opätovne žiadala okresný súd o posúdenie odporu, ktorý tentokrát súdu doručila v súdom akceptovanej forme, a zároveň žiadala o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu. Ústavný súd nezdieľa názor sťažovateľky, že okresný súd mal o nich rozhodnúť samostatnými uzneseniami a údajná nečinnosť okresného súdu má mať vplyv na právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí. Okresný súd sa s obsahom oboch podaní vysporiadal ústavne konformným spôsobom a sťažovateľke konzistentne a náležite ozrejmil v bodoch 25 a 26 napadnutého uznesenia, prečo o daných podaniach nebolo možné rozhodnúť podľa predstáv sťažovateľky, a teda prečo na opätovne podaný odpor, resp. na žiadosť sťažovateľky okresný súd neprihliadal.

27. Vzhľadom na už uvádzané predbežné závery k jednotlivým námietkam sťažovateľky ústavný súd ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, keďže medzi namietaným porušením označených práv a napadnutým uznesením okresného súdu nezistil takú príčinnú súvislosť, ktorá by odôvodňovala prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

28. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, nebol dôvod rozhodovať osobitne o návrhu na odloženie vykonateľnosti uznesenia z 19. februára 2025, keďže taký postup je viazaný na prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, k čomu v prerokovanej veci nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu